יז: שבעת ימים פרק ראשון יומא

עין משפט נר מצוה

סב א מי׳ פ״ה מהל׳ כלי המקדש הל׳ י״ב:
סג ב מי׳ פ״ד מהל׳ תמידין ומוסרין הלכה יד:
ג [מי׳ שם]:

מסורת הש״ס

מ) [לעיל עו:] לקמן מה. נח: ומיס סב: [סוטה עו:]. **נ)** [מוספתא פ״ח ה״ח]. **ס)** כ״ב קמג. סנהדרין מא. ע״ז יב:

תורה אור השלם

ו. וְהִיתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וְאֲכָלוּהוּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְיָ חֻקַּת עוֹלָם: ויקרא כד ט

הגהות הגר״א

[א] גב״ר לעולם רשום קו עליו למתקו (ולאולי משום דבדליכא משמר המתעבב נוטל רק ד׳):

מוסף רש״י

והיתה לאהרן ולבניו. בלחם הפנים כתיב, אהרן זה כהן גדול, מחלה לכהן גדול ומחלה למשמרת סהנים (רשב״ם ב״ב קמג.).

תוס׳ ישנים

דאמרי לא שקיל פלגא, ומחלה לאהרן ומחלה לבניו אלא דוקא שיטול כנגד כולם אלא קריב למחלה:

רבינו חננאל

ואפיקנא ש״מ בדרומית מערבית הוות קיימא ש״מ פיר׳ האי תנא דקתני דרומית מערבית לשכת טלה קרבן כולי נקיט דרך ימין וחשיב שנייה לה דרומית מזרחית לשכת עושי לחם הפנים. שלישית מזרחית צפונית רביעית מערבית צפונית, נמצאת לשכת עושי לחם הפנים שנייה ללשכת הטלאין כי היא מצידה כשפונה דרך ימין למזרח. ואידך תנא חשיב ללשכת עושי לחם הפנים רביעית ללשכת הטלאין. דנקיט דרך שמאל כשפניו למזרח ונמצאת לבסוף, וזהו מדרמינן לחם הפנים אלחם הפנים דהאי תנא חשיב לה שנייה והאי חשיב לה רביעית. ומשני רב הונא מר קא חשיב דרך ימין דהויא ומר קא חשיב דרך שמאל דהויא. [מ] אלא אי אמרת לשכת הטלאים בצפונית מערבית הות קיימא היכי מיתרצא לשכת עושי לחם הפנים, שלישית הוה בעי לאחשובה. הנה נחברו שמצד לשכת הטלאין היא. אלא ש״מ לשכת הטלאין בדרומית מערבית הוות קיימא ש״מ. והאי תנא דתני והלא לשכת בית הטלאין היתה במקצוע צפונית מערבית, צפונית מערבית דעזרה. וארבע לשכות היו שם, נמצאת לשכת הטלאין היא בסוף הסקצוע המערבי לעזרה צפונית. ולארבע לשכות שהיו שם דרומית. ואקשינן והא (אמרינן) [אמר מר] כל פינות שאתה פונה לא יהיו אלא דרך ימין למזרח. ושנינן הני מילי לעבודה הכא חושבנא הוא. הא רמיא דפריש הבא מדרמינן לחם הפנים אלחם הפנים כולי׳, לא מצאנו לה מקום מפורש בתלמוד. אלא וראי כך היתה הגירסא מדרמו ופרקו ולא הוצרכו לכתוב ולפרש יותר מזה. ועלתה השמועה דלשכת טלה קרבן היתה במקצוע דרומית מערבית סמוכה לעזרה ונראת צפונית מערבית לחיל. שכהן גדול מקריב חלק בראש כולי׳. ת״ר כיצד מקריב חלק בראש אומר עולה זו אני מקריב כולי׳ כיצד נוטל חלק בראש אומר חטאת זו אני אוכל כו׳. ונוטל חלה משתי חלות של עצרת. ד׳

מזרח

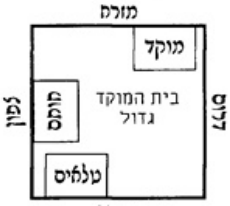

מערב

ואין לתרץ משום דא״כ לא הואי שום לשכה בקרן מערבית דרומית דמה בכך והא לא קתני עלה ארבע לשכות היו בד׳ מקצועותיו אלא שממה קתני וד׳ לשכות היו לו וי״ל כיון דבלשכת הטלאים קתני שהיתה במקצוע מסתמא כל הנך הוו נמי כל חדא במקצוע בפני עצמה ולא מסתברא שיהיו שתים במקצוע צפונית מערבית ובמקצוע דרומית מערבית לא יהא כלום אבל מימה לימא דלשכת טלאים במקצוע צפונית מערבית וימא דכולהו אקצוי מקצו כזה ויש לומר דהיינו דקאמר מסתברא דרומית מערבית הואי ולא קאמר על כרחיך דרומית הואי דאי לאו הכי לא מיתרצא לחם הפנים אלא משום דהוה מצי למימר צפונית מערבית הואי וכדפריש אלא שנראה לו דוחק קצת לומר דכולהו אקצוי מקצי: **והא אמר מר כל פינות שאתה פונה לא יהו אלא דרך ימין.** פי׳ משום דגמרינן מיס שעשה שלמה הקשה רבינו אפרים זצ״ל דגמרינן מהתם נגמור ממגרש דכתיב (במדבר לה) ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה ואת פאת נגב וכו׳ והיינו דרך שמאל כשהופך פניו לעיר ומקיף מבחוץ ונראה לי לתרץ דמיס גמרינן משום דכתיב פויס פויס והכי איתא בהדיא בזבחים פרק קדשי קדשים (דף סב:) דפריך הכוא מינבי ליה לגופיה פירוש בעלמא מנה לן ומשני ג״כ פויס פויס למה לי ומלאתי כתוב שהק׳ ריב״א אמאי לא משני אקושיא דלשכת טלאים דהא דקאמר דהוה במקצוע צפונית מערבית היינו בקרן צפונית מערבית של עזרה דהיינו מערבית דרומית של בית המוקד שכלי משמע במסכת מדות (פ״ה משנה ה) דבית המוקד גדול היה לצפון העזרה כמה וקאי התם לעזרה והכא לבית המוקד ועוד דאלחם הפנים נמי הוה מצי לשנויי דחשיב נמי התם דרך ימין וימא דלשכת החותמות ולשכת המוקד דקא חשיב בתמיד ולא חשיב במסכת מדות (שם) לשכות אחרות היו ובתוך העזרה היו אחת במקצוע לפונית מזרחית של עזרה ואחת במקצוע מערבית לפונית של עזרה שהוא דרומי של בית המוקד גדול דכשתמנה מלשכת טלאים דרך ימין מרבע לשכות הוא לחם הפנים רביעית לה דרומית מזרחית של בית המוקד גדול כמה וי״ל דלא מסתבר לומר שהיה אומר על זה ד׳ לשכות היו שם כיון דלא היו שם בעזרה אלא שתים מהם ועוד איך יתכן קרנות העזרה וקרנות בית המוקד גדול שוות ומסתמא העזרה גדולה יותר מבית המוקד אבל תימה לי מאי דוחקיה דרב הונא בריה דרב יהושע לאוקמה סתמא דתמיד דלא פליגי אהדדי ולאוקמה כמד תנא והא על כרחיך פליגי אהדדי דסתמא דמדות קא סברא או כוליה מזבח בדרום או רוביה כדאשכחן הכא וסתמא דתמיד מוכח ברים פרק קדשי קדשים (זבחים דף נח:) דהסיא סברה מזבח ממועט וי״ל אי פליגי במילתא דאשכחן פליגתא דתנאי דהא לא מיישינן אבל במקום הלשכות לא אשכחן תנאי דפליגי בהדיי:

ומודו רבנן בפרוסה דלאו אורח ארעא. תימה מעיקרא דלא אסיק אדעתא להאי שיעורא ארבע או חמש היכי הוה ניחא לרבנן כיון דלרבנן דר״י יהיו לכהן חמש ובגיר ליה שתות מפלגא אם כן לרבי יהודה אמאי לא יהיו לה אלא ארבע דהיינו חומש בגיר מפלגא ליתיה ליה ארבע שלימות ופרוסה קטנה דלא מיבגיר ליה אלא שתות מפלגא או כיון דלר״י בגיר ליה חומשא לרבנן נמי מיבגיר ליה חומשא ויש לומר דלעולם אסיק אדעתיה דלאו אורח ארעא למיתב ליה פרוסה ובלבד דמיתייה בגיר מפלגא ולהכי גבי לחם הפנים כיון דכי בגרת ליה חדא מפלגא לא מטא ליה כמו לכל אחיו הכהנים יהבינן ליה שלימות ולא מלמלמינן כולי האי להשוות הדבר לר״י ורבנן דלמטייה אליבא דתרוייהו בגיר חומשא או בגיר שתות מפלגא דלאו אורח ארעא למיתב ליה פרוסה אבל גבי שתי הלחם הוה ס״ד דטפי הוי אורח ארעא למיתב ליה פרוסה מלמיתב ליה פלגא ממש דלאו אורח ארעא כלל ליתב ליה כמו לכל אחיו הכהנים שיהא הוא לבדו שקול כנגד כולם ומשני אפי׳ הכי הא עדיפא להשוותו כנגד כולם מלמיתב ליה פרוסה:

עיילא

אי אמרת בשלמא במערבית דרומית הואי היינו דמתרץ לחם הפנים אלחם הפנים אלא אי אמרת צפונית מערבית הואי סוף סוף מאי תירוצא דלחם הפנים אלא לאו שמע מינה במערבית דרומית הואי שמע מינה [מ] והאמר מר כל פינות שאתה פונה לא יהיו אלא דרך ימין למזרח הני מילי בעבודה אבל הכא חושבנא בעלמא הוא: שכהן גדול מקריב חלק בראש ונוטל חלק בראש: תנו רבנן כיצד מקריב חלק בראש אומר עולה זו אני מקריב מנחה זו אני מקריב [א] כיצד נוטל חלק בראש אומר חטאת זו אני אוכל אשם זה אני אוכל ונוטל חלה משתי חלות ארבע או חמש ממעשה לחם הפנים רבי אומר [א] לעולם חמש שנאמר והיתה לאהרן ולבניו מחצה לאהרן ומחצה לבניו הא גופה קשיא אמרת נוטל חלה אחת משתי חלות מני רבי היא דאמר פלגא שקיל אימא מציעתא ארבע או חמש ממעשה לחם הפנים אתאן לרבנן דאמרי לא שקיל פלגא אימא סיפא רבי אומר לעולם חמש רישא וסיפא רבי ומציעתא רבנן אמר אביי רישא ומציעתא רבנן ומודו רבנן בפרוסה דלאו אורח ארעא למיתבה לכ״ג ומאי

אי אמרת בשלמא במערבית דרומית הואי היינו דמתרץ לחם הפנים אלחם הפנים אלא אי אמרת צפונית מערבית הואי סוף סוף מאי תירוצא דלחם הפנים אלא לאו שמע מינה במערבית דרומית הואי שמע מינה [מ] והאמר מר כל פינות שאתה פונה לא יהיו אלא דרך ימין למזרח הני מילי בעבודה אבל הכא חושבנא בעלמא הוא: שכהן גדול מקריב חלק בראש ונוטל חלק בראש: תנו רבנן כיצד מקריב חלק בראש אומר עולה זו אני מקריב מנחה זו אני מקריב [א] כיצד נוטל חלק בראש אומר חטאת זו אני אוכל אשם זה אני אוכל ונוטל חלה משתי חלות ארבע או חמש ממעשה לחם הפנים רבי אומר [א] לעולם חמש שנאמר והיתה לאהרן ולבניו מחצה לאהרן ומחצה לבניו הא גופה קשיא אמרת נוטל חלה אחת משתי חלות מני רבי היא דאמר פלגא שקיל אימא מציעתא ארבע או חמש ממעשה לחם הפנים אתאן לרבנן דאמרי לא שקיל פלגא אימא סיפא רבי אומר לעולם חמש רישא וסיפא רבי ומציעתא רבנן אמר אביי רישא ומציעתא רבנן ומודו רבנן בפרוסה דלאו אורח ארעא למיתבה לכ״ג ומאי

ואת פאת נגב וכו׳ והיינו דרך שמאל כשהופך פניו לעיר ומקיף מבחוץ ונראה לי לתרץ דמיס גמרינן משום דכתיב פויס פויס והכי איתא בהדיא בזבחים פרק קדשי קדשים (דף סב:) דפריך הכוא מינבי ליה לגופיה פירוש בעלמא מנה לן ומשני ג״כ פויס פויס למה לי ומלאתי כתוב שהק׳ ריב״א אמאי לא משני אקושיא דלשכת טלאים דהא דקאמר דהוה במקצוע צפונית מערבית היינו בקרן צפונית מערבית של עזרה דהיינו מערבית דרומית של בית המוקד שכלי משמע במסכת מדות (פ״ה משנה ה) דבית המוקד גדול היה לצפון העזרה כמה וקאי התם לעזרה והכא לבית המוקד ועוד דאלחם הפנים נמי הוה מצי לשנויי דחשיב נמי התם דרך ימין וימא דלשכת החותמות ולשכת המוקד דקא חשיב בתמיד ולא חשיב במסכת מדות (שם) לשכות אחרות היו ובתוך העזרה היו אחת במקצוע לפונית מזרחית של עזרה ואחת במקצוע מערבית לפונית של עזרה שהוא דרומי של בית המוקד גדול דכשתמנה מלשכת טלאים דרך ימין מרבע לשכות הוא לחם הפנים רביעית לה דרומית מזרחית של בית המוקד גדול כמה וי״ל דלא מסתבר לומר שהיה אומר על זה ד׳ לשכות היו שם כיון דלא היו שם בעזרה אלא שתים מהם ועוד איך יתכן קרנות העזרה וקרנות בית המוקד גדול שוות ומסתמא העזרה גדולה יותר מבית המוקד אבל תימה לי מאי דוחקיה דרב הונא בריה דרב יהושע לאוקמה סתמא דתמיד דלא פליגי אהדדי ולאוקמה כמד תנא והא על כרחיך פליגי אהדדי דסתמא דמדות קא סברא או כוליה מזבח בדרום או רוביה כדאשכחן הכא וסתמא דתמיד מוכח ברים פרק קדשי קדשים (זבחים דף נח:) דהסיא סברה מזבח ממועט וי״ל אי פליגי במילתא דאשכחן פליגתא דתנאי דהא לא מיישינן אבל במקום הלשכות לא אשכחן תנאי דפליגי בהדיי:

מזרח

מערב

מזרח

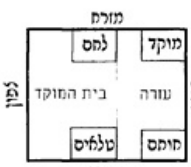

מערב

אר ה׳ מלחם הפנים. רבי אומר לעולם ה׳ שנאמר והיתה לאהרן ולבניו מחצה לאהרן ומחצה לבניו. והא דרבי בפרק מי שמת. הא גופה קשיא כו׳. ופריק אביי רישא ומציעתא רבנן היא דאמרי לא שקיל פלגא אלא פחות דהא לא חנן במתניתין נוטל מחצה וגם לא תנן חולק אלא נוטל חלק בראש תנן. ואמאי נוטל חלה משתי חלות של עצרת לפי שאינן אלא שתים בלבד כדכתיב ממושביותיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרונים וגו׳ וגנאי הוא הדבר לתת לכהן גדול פרוסה. לפיכך נותן לו בעצרת אחת שלימה.

מ) נראה שחסר כאן וא״ל ש״מ דבמערבית דרומית הואי דאי אחרת לשכת הטלאים בצפונית מערבית וכו׳.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com